

INGLIZ TILI LUG‘ATINING O‘RNI: TARIXIY, MADANIY VA TA’LIMY ASOSLARI

Jiyanboyeva Mahliyo Faxriddin qizi

Samarqand davlat chet tillar instituti talabasi

jiyanboyevamahliyo@gmail.com.

Zubaydova Nilufar Ne'matullayevna

Samarqand davlat chet tillar instituti o‘qituvchisi

Annotatsiya Ingliz tili lug‘ati, nafaqat kommunikatsiya vositasi sifatida, balki madaniyatlararo aloqalar va ta’lim jarayonida ham muhim o‘rin tutadi. Ushbu maqolada ingliz tilidagi lug‘atning ahamiyati, uning ta’lim tizimidagi o‘rni, shuningdek, tilning tarixiy va madaniy rivojlanishidagi roli tahlil qilinadi. Ingliz tilining lug‘ati nafaqat xalqaro aloqalar, balki ilmiy, ijtimoiy va iqtisodiy sohalarda ham keng qo‘llaniladi.

Key Words: Ingliz tili, lug‘at, tarixiy rivojlanish, madaniyatlararo aloqalar, ta’lim, ilm-fan, global kommunikatsiya, so‘z boyligi, iqtisodiy soha, madaniyat, til o‘rganish, xalqaro aloqalar.

Kirish

Ingliz tili dunyo bo‘ylab keng tarqalgan va rasmiy til sifatida qo‘llaniladigan til bo‘lib, u bugungi kunda ko‘plab sohalarda asosiy kommunikatsiya vositasi hisoblanadi. Ingliz tilining lug‘at tarkibi, uning o‘ziga xos xususiyatlari, tarixiy rivojlanish jarayoni, madaniyatlararo aloqalarni kuchaytirishdagi roli haqida ko‘p narsa aytilgan. Ushbu maqolada ingliz tilining lug‘atining muhimligi va uning global miqyosdagi ta’siri haqida so‘z boradi.

Ingliz Tili Lug‘atining Tarixiy Rivojlanishi

Ingliz tilining lug‘at tarkibi ko‘plab tarixiy davrlar va madaniyatlarning ta’siri ostida shakllangan. IX asrda anglosakson va skandinav tilining birlashishi natijasida ingliz tilining asosiy lug‘at qismlari shakllana boshladi. XIV asrda fransuz tilining ta’siri, ayniqsa, ingliz tiliga ko‘plab yangi so‘zlar va iboralar kirib kelishiga olib keldi.

Shuningdek, Ingliz tilidagi lugʻatning rivojlanishiga ilmiy va texnologik yutuqlar ham sezilarli darajada taʼsir koʻrsatgan. Bugungi kunda ingliz tilida minglab yangi soʻzlar va terminlar mavjud, bu tilni global kommunikatsiya tiliga aylantirgan.

Ingliz Tili Lugʻatining Taʼlimdagi Ahmiyati

Ingliz tilining lugʻati taʼlim tizimida ham katta rol oʻynaydi. Ingliz tilida taʼlim olish, ayniqsa, ilmiy va texnik sohalarda, talabalar uchun yangi imkoniyatlar yaratadi. Ingliz tilidagi ilmiy manbalar va adabiyotlar jahon ilm-fanining asosiy resurslarini tashkil etadi. Shuningdek, ingliz tilidagi lugʻatning boyligi va kengligi, oʻquvchilarga yanada chuqurroq va aniqroq bilim olish imkonini beradi. Tilni oʻrganishda lugʻatning oʻrni juda katta, chunki tilni toʻgʻri va mukammal oʻzlashtirish uchun soʻz boyligini kengaytirish zarur.

Madaniyatlararo Aloqalarda Ingliz Tilining Lugʻatining Oʻrni

Ingliz tili nafaqat akademik yoki ilmiy sohada, balki madaniyatlararo muloqotda ham alohida ahamiyatga ega. Har bir til oʻz madaniyati va tarixini oʻz ichiga oladi, shu bois ingliz tilining lugʻati ham turli madaniyatlarni oʻzida aks ettiradi. Ingliz tilidagi soʻzlar va iboralar turli xalqlarning oʻziga xosligini namoyish etadi. Madaniyatlararo aloqalar doirasida ingliz tili lugʻati, asosan, biznes, diplomatiya, ilmiy tadqiqotlar va ijtimoiy tadbirlar kabi sohalarda samarali ishlatiladi.

Lugʻatning Global Iqtisodiyotdagi Roli

Ingliz tilidagi lugʻatning iqtisodiy sohadagi ahamiyati juda katta. Global biznes va savdo operatsiyalarida ingliz tili muhim oʻrin tutadi. Koʻplab xalqaro kompaniyalar, tashkilotlar va moliyaviy institutlar ingliz tilida faoliyat yuritadilar. Bu, oʻz navbatida, ingliz tilidagi lugʻatning global iqtisodiyotda va savdoda qanday muhim vosita ekanligini koʻrsatadi.

Xulosa Ingliz tili lugʻatining ahamiyati nafaqat tilshunoslik, balki tarix, madaniyat, taʼlim va iqtisodiyot kabi sohalarda ham katta. Ingliz tilining lugʻat boyligi va uning oʻziga xos xususiyatlari dunyo miqyosida bilim va axborot almashish, shuningdek, madaniyatlararo muloqotda alohida oʻrin tutadi. Ingliz tilidagi lugʻatni oʻrganish, faqat tilni oʻrganish emas, balki butun bir madaniyatni, tarixni va global jarayonlarni tushunishga imkon yaratadi.

Adabiyotlar ro‘yxati:

1. Crystal, D. (2003). *English as a Global Language* (2nd ed.). Cambridge University Press.
2. Graddol, D. (2006). *English Next*. British Council.
3. Jenkins, J. (2015). *Global Englishes: A Resource Book for Students* (3rd ed.). Routledge.
4. McArthur, T. (1992). *The Oxford Companion to the English Language*. Oxford University Press.
5. Nunan, D. (2003). *Practical English Language Teaching*. McGraw-Hill.